„Audyt efektywnościowy jako narzędzie poprawy efektywności zarządzania finansami publicznymi – przykład Polski”

Dariusz Daniluk

MINISTERSTWO FINANSÓW

Kraków, 2 października 2008 r.

BUDŻET ZADANIOWY

Audyt wewnętrzny – definicja

- *Audyt wewnętrzny* jest działalnością niezależną, obiektywnie zapewniającą i doradczą, której celem jest przysporzenie jednostce wartości dodanej i usprawnienie jej funkcjonowania. Audyt wewnętrzny wspiera jednostkę w realizacji jej zadań poprzez systematyczną ocenę kontroli zarządczej. *Projekt ustawy o finansach publicznych*.

Audyt wewnętrzny w Polsce – stan pożądany

Stworzenie systemu nakierowanego na efektywność wydatkowania środków publicznych (value for money auditing – **VFM),** który za kryteria oceny przyjmuje w szczególności gospodarność, wydajność, skuteczność (economy, efficiency, effectiveness), łącząc elastycznie podejście kontroli ex ante i ex post, oraz wspomagając aktywnie proces budżetowania w Państwie – od jego planowania do zakończenia wydatkowania.

Koncepcja audytu efektywnościowego

Koncepcja jest wynikiem ewolucji audytu wewnętrznego od audytu zgodności (ang. compliance), poprzez audyt nakierowany na ryzyko (ang. risk based audit) do audytu efektywnościowego/efektywności (ang. performance audit lub value for money audit).

Wiodący jest sektor prywatny – duże korporacje – ale sektor publiczny stara się zastosować to podejście

NOWE ZARZĄDZANIE PUBLICZNE
New Public Management

- Podejście rozpowszechnione w wielu krajach Europy Zachodniej.
- Odejście od klasycznych modeli administracji publicznej i zastąpienie ich przez model menedżerskiego zarządzania,
- Budżet zadaniowy oraz audyt efektywnościowy są kluczowymi elementami New Public Management.

Podstawowe cechy audytu efektywnościowego (1/2)

Nie ma jednolitej definicji audytu efektywnościowego.

Cechą wspólną przy określaniu jego specyfiki jest przeprowadzanie w toku prac audytorów analizy i dokonywanie oceny gospodarności, wydajności i skuteczności (ang. economy, efficiency, effectiveness) czyli tzw. **3 x E**

Podstawowe cechy audytu efektywnościowego (2/2)

Dominuje podejście pragmatyczne i prakseologiczne. Brak doktrynalnych założeń.

W praktyce przyjmuje się, że granice pomiędzy pojęciami tworzącymi 3 x E są nieostre i liczy się całościowa diagnoza stanu faktycznego.

Audyt efektywnościowy jest komplementarny wobec „klasycznego” – na danym etapie rozwoju – audytu wewnętrznego.

Czy jest potrzeba wprowadzenia audytu efektywnościowego ?

Tak ! Nie ! Nie wiem ?

- Względy ekonomiczne
- Względy społeczne
- Względy etyczne
- Względy polityczne
- Inne ?

Czy jest popyt na audyt efektywnościowy ?

Tak ! Nie ! Nie wiem ?

- Gdzie ?
- Jak duży ?
- Czy trwały ?
- Czy można go kształtować ?
- Czy można go wykorzystać ?

Czy istnieją warunki do wprowadzenia audytu efektywnościowego ?

Tak ! Nie ! Nie wiem ?

- Warunki prawne
- Warunki instytucjonalne
- Warunki funkcjonalne
- Warunki metodologiczne
- Inne ?

Audyt jako narzędzie poprawy zarządzania finansami publicznymi (1/3)

POZIOM STRATEGICZNY :

A) **Planowanie i programowanie**
B) **Kształtowanie rozwiązań systemowych**
C) **Egzekwowanie realizacji zadań**

Inne ?

Audyt jako narzędzie poprawy zarządzania finansami publicznymi (2/3)

POZIOM KIEROWNICZY :

A) **Planowanie i programowanie „instytucjonalne”**
B) **Kształtowanie optymalnych rozwiązań zarządczych**
C) **Egzekwowanie realizacji zadań**

Inne ?

Audyt jako narzędzie poprawy zarządzania finansami publicznymi (3/3)

POZIOM OPERACYJNY :

A) **Wsparcie realizacji zadań – 3 x E**
B) **Modelowanie procesów**
C) **Identyfikacja i tzw. walidacja mierników tj. 3 x E (raz jeszcze)**

Inne ?

WNIOSKI 1/2

1) Koncepcja audytu efektywnościowego (AE) „broni się” w warunkach polskich i jest nieunikniona

2) Wprowadzenie nowego podejścia w ramach działań systemowych może przynieść znaczące korzyści

3) Realny popyt, na tym etapie, nie jest duży i wymaga zróżnicowanego oraz systematycznego wsparcia

WNIOSKI 2/2

4) Istnieją minimalne warunki do wprowadzania AE w sektorze publicznym – np. „pilotaż”.

5) AE może być wykorzystywany na wszystkich poziomach funkcjonowania sektora publicznego

6) Trzeba realistycznie uwzględniać możliwości

Wniosek zasadniczy

Nie należy czekać z wprowadzaniem audytu efektywnościowego, ale trzeba czynić to już teraz i konsekwentnie – będzie to jednak proces wieloletni, trudny oraz wywołujący naturalny opór!

Minister Finansów może i powinien być głównym organizatorem przemian.
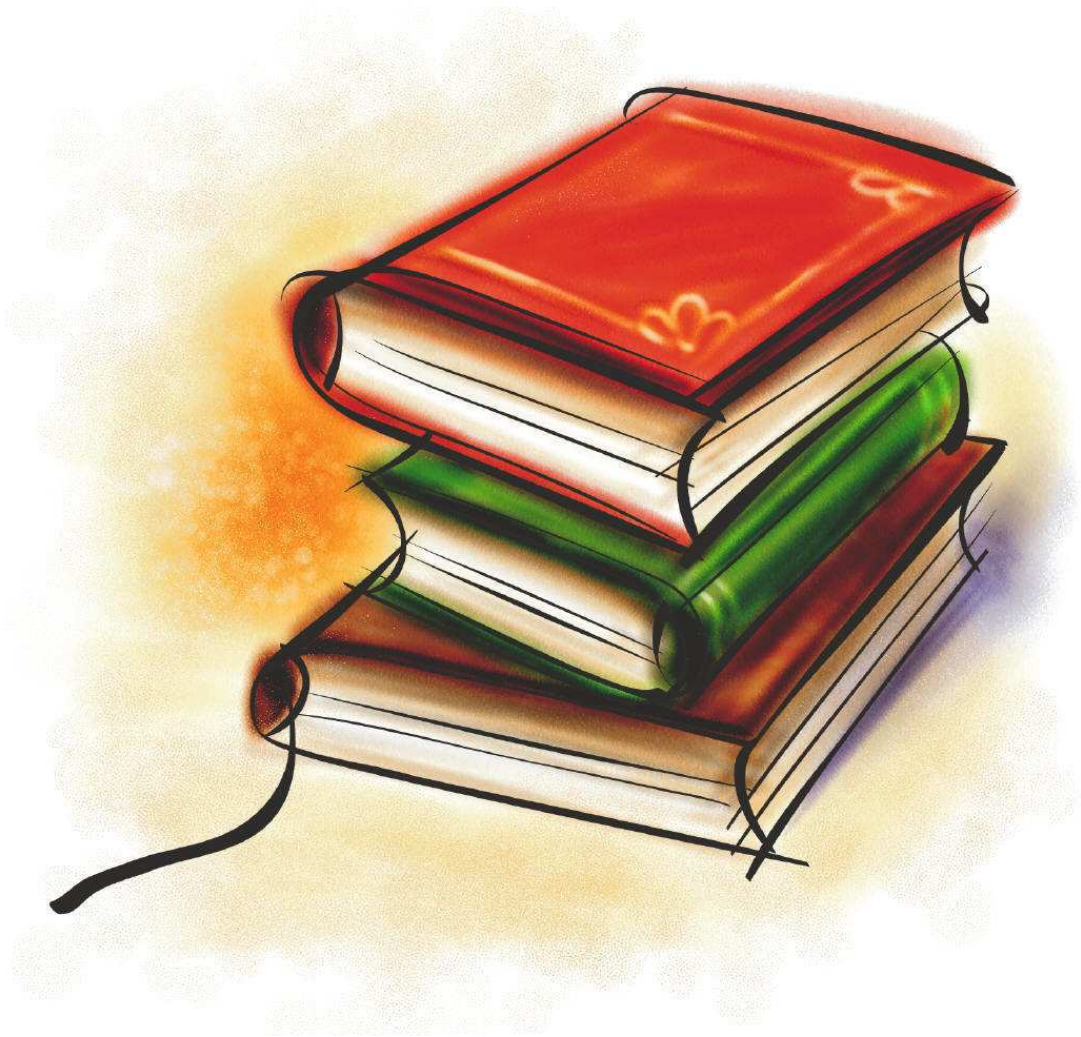
Dziękuję za uwagę !